

po vseh Zjedinjenih državah, je s svojim čudovitim vspehom položila temelj temu teženju, ki se vedno in vedno nevarnejše širi, in proti kateremu se vsaj dosedaj zastoj boré postavodajstva posamičnih držav. Ti tako imenovani trusti obstoje v tem, da kake vrste tovarne, kakor mlini, steklarne, sladkornice i. t. d. se cenijo gotovo vsaka po posebni komisiji iz srede tovarnarjev samih, potem se pa prodajo trustu, kateri jim plačuje za udeležitev pri skupnem podjetju. Potem se izbere izmed udeležencev osrednja uprava, ki vodi vse vnanje posle trusta, določuje, koliko se ima delati, kupuje surovine, in določuje prodajalne cene in napravlja občno skladišče blago i. t. d. Notranja uprava vsake tovarne in oskrbovanje malenkosti ostane v rokah pravega lastnika, katerega dohodki so, ker je udeležnik skupnega podjetja, odvisni od občnih vspehov trusta, kajti dobički in zgube zadevajo ves trust ali ne le posameznih udeležencev. Zgoraj imenovana S. O. C. je vsled železne odločnosti in podjetnosti upraviteljev Rocksfellerja in Flagnerja dosegla ogromne vspehe; vsaka konkurenca je vdušila na najneusmiljeni način. Pred dvema letoma se je cena za kerosin ponizala na 2 centa (4 kr.) funt, dočim navadno stane po 10 ali 11 centov, da so udušili novo društvo, ki se je poleg trusta osnovalo v Ohaiu. Osnovatelji poslednjega društva so zgubili milijon v nejednaki dobi, in uničeni so bili v kakih štirinajstih dneh, ali Rocksfeller in Flagner se štejeta mej najbogatejše ljudi v Ameriki, ako nista najbogatejša. Prvi ima 25 milijonov dohodkov na leto. Poslednji dve leti so se osnovali trusti za sladkornice, ovseno phanje, za navadno in zrkalno steklo, pšenično moko, belila i. t. d. Veliko borbe je sedaj mej sladkornim trustom ter upravo in sodišči novojorški državi. Do sedaj je trust zmagal v vseh točkah, če tudi se je posrečilo razkriti nekatere stvari, ki se tičejo notranje uredbe zlasti dobička, stvari, ki so se dosedaj skrivale občinstvu.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Kdaj se smejo ženiti? V Nemčiji se smejo ženiti fantje, ki so spolnili 18., dekleta ki so spolnila 16. leto. V Avstriji je postavna starost za oba spola določena s 14 letom, vendar se tako mladi ženijo navadno le v Dalmaciji. Na Španjskem štirinajstletni deček lahko vzame dvanajstletno nevesto, ravno tako tudi na Grškem, Portugalskem in Ogerskem, kjer se pa protestantje smejo vendar še le s 18 oziroma dekleta s 14 leti ženiti. V Italiji se zahteva od ženina starost 18, od neveste 15 let, ravno tako tudi v Franciji, Rusiji in Rumuniji. V Švici se v raznih kantonih zahteva različna starost in sicer od ženinov od 14 do 20, od nevest od 14 do 17 let.

Zrakoplavi za vzdiganje potopljenih ladij. Dva ruska inženirja, Novicki in Pokeršijewnicki, se baje pogajata z angleškimi admirali, da bi na suho potegnili križaro „Viktorijo“, ki se je potopila na maloazijskem obrežju 22. junija, 1893. Inženirja poskušala sta že svoj dobro preudarjen način vzdiganja meseca avgusta pr. l. na reki Visli, blizu Varšave. Čoln je tičal 9 m. globoko pod vodo, in inženirja sta veslala

pod vodo s potapljavci z dvema nepremočljivima zrakoplavoma, katera sta bila pripeta na obe strani čolna, potem pa napihana z zrakom. Povoljni uspeh ju je naudušil k še večjemu podjetju, da namreč vzdigneta „Viktorijo.“ Njena teža je 10.470 ton, ter jo nameravajo premakniti z desetimi zrakoplavi, katerih vsak bode obsegal 1.700 kubičnih metrov. Jedina težkoča obstoji v tem, da „Viktorija“ leži 138 m. globoko, kar daje preračunjenih štirinajst zračnih tlakov. To težkočo pa hočejo premagati s potapljalno sobo, dovolj močno, da podpira tlak, in tako vrejeno, da bode potapljalcem možno pripeti zrakoplave k ladijnim podrtinam, ne da bi ostavili sobo. V načrtu ni nič novega; podvodni inženir W. Bauer, vzdignil je l. 1863. s pomočjo zrakoplovov parnik „Ludovik“, ki se je bil potopil l. 1861 v Bodenskem jezeru.

— **Njegovo veličanstvo presvitli cesar in cesarica** praznovala sta v torek dne 24. t. m. 40letnico svoje poroke. Vsa širna Avstrija se je tega lepega dne spominjala s primernimi slovesnostmi in pošiljala vroče želje k Vsegamogočnemu, da bi ohranil presvetlo cesarsko dvojico še mnoga leta. Tudi Habsburški dinastiji vsikdar zvesti in vdani slovenski narod želi tem povodom svojemu predobremu vladarju in njegovi presvitli družici še zdrava mnoga leta. — Šolska mladina je praznovala prelepi praznik s sveto mašo, deputacije dež. odbora, občinskega zastopa ljubljanskega, trgovske in obrtniške zbornice, kmetijske družbe, mestne hranilnice, veteranskega kora in društev „rudečega“ in „belega“ križa, pa so se oglasile pri dež. predsedniku s prošnjo, da prijavi tem povodom najudanejšo čestitke Nj. Veličanstvima.

— **Petdesetletnica Nj. Veličanstva presvetlega cesarja.** V namen, da se kolikor mogoče slovesno praznuje l. 1898. petdesetletnica vladarja našega presvetlega cesarja in se za to praznovanje doseže sporazumljenje za skupno postopanje po celem cesarstvu, sešel se je Dunaji po inicijativi nižjeavstrijskega sklepa obrtnega društva slavnostni odbor obstoječ iz zastopnikov najuglednejših dunajskih korporacij in društev. Ta odbor vabi k posvetovanju, ki se bo vršil v ta namen na Dunaji v nedeljo dne 29. aprila t. l. vse avstrijske deželne zastope, župane dež. stolnih mest. trg. in obrt. zbornice, kmetijske družbe in razna druga odlična društva in korporacije. Namen odbora je pred vsem prirediti veliko narodno razstavo l. 1898. na Dunaji, ki naj bi pokazala, koliko so vsi avstr. narodi napredovali v duševnem gmotnem in humanitarnem ogledu za dobe vladanja premilostnega našega cesarja.

— **Osobna vest.** Upravalno svetovalstvo banke „Slavije“ v Pragi je povodom praznovanja svoje 50letnice odlikovalo tukajšnjega svojega generalnega zastopnika g. Iv. Hribarja z naslovom ravnatelja in to za zasluge, katere si je pridobil za zavod.

— **Jezuitje** kupili so, kakor se čuje ob Poljanski in novi cesti, ki vodi v Streliške ulice od gosp. Dečmana precej obsežno stavbišče, kjer bodo zidali cerkev in samostan.

— **Družba sv. Mohorja v Celovci** se s tiskarnico in knjigoveznico preseli v svoj novi dom te dni. Včeraj so dozgrajeni res krasni dom cerkveno blagoslovili. Družba šteje do 9000 članov več nego lani. Vseh članov je torej sedaj do 66.000. Prelepo število, na katero mora biti ponosen vsak Slovenec. Da bi družba v novem domu na čast in ponos slovenskemu narodu še lepši napredovala to je gotovo iskrena želja vsakega rodoljuba.

— **Pred porotnim sodiščem** vršila se boče v prihodnji sesiji obravnava proti zločincem, ki so pred dvanajstimi leti umorili škofjeloškega okrajnega sodnika dr. Krausa. Na sled se je prišlo zločincem po izpovedbi nekega uietnika. Pre-